

Κεφάλαιον ε.

A

CAPVT V.

Περὲς μὲν οὖν τῷ δόξαν δὴν δὴ, ἀλλὰ μὴ
 διαστήμην εἶδ', παρ' αὐτὴν ἀκρεταῖς οὐκ
 οὐδὲν διαφέρει πρὸς τὸν λόγον· ἔτι οὖν γὰρ τῶν
 δόξαν ἔχοντων, οὐ διατίθονται, ἀλλ' οὐκ ἀκρι-
 βῶς εἰδέμεν· εἰ οὖν διὰ τὸ ἡρέμεν πρῶτον, οὐ
 δόξαν ἔχοντες, μᾶλλον τ' ὀπίσθευον, παρὰ τ'
 ὑπολήψαντες ἀκριβοῦσι, οὐδὲν διόσφ' ὀπίσθευον
 δόξαν· ἔτι οὖν γὰρ πιστεύουσιν οὐδὲν ἢ πρὸς οἷς δό-
 ξάζονται, ἢ ἔτεροι οἷς ὀπίσθευον· δηλοῦν δὲ
 Ἡρακλείτου. ἀλλ' ἐπεὶ διχῶς λέγουσιν τὸ ἐπι-
 πιστεῖν αὐτῶν, γὰρ ἔχον μὲν, οὐ χρονοῦσιν ὅτι
 ὀπίσθευον, καὶ ὁ χρονοῦσιν λέγουσιν ὀπίσθευον·
 διόσφ' τὸ, ἔχοντα μὲν, μὴ θεωροῦντα ὅτι, παρὰ τ'
 αὐτῶν μὴ δεῖ παρὰ πρῶτον, τῷ ἔχοντα καὶ θεωροῦν-
 τα· τὸ γὰρ δοκεῖ δεινόν, ἀλλ' ἐν εἰ μὴ θεω-
 ρῶν· ἔτι, ἐπεὶ δὲ ἔσονται τῶν θεωροῦσιν, ἔχον-
 τα μὲν ἀμφοτέρως, οὐδὲν κωλύει παρὰ πρῶτον
 παρὰ πρῶτον ὀπίσθευον· χρονοῦσιν οὖν τοῖς τῆ
 καθόλου, ἀλλὰ μὴ τῆ καὶ μέγιστος· παρὰ πρῶτον
 τὰ κατὰ ἕκαστον· διαφέρει ὅτι καὶ τὸ καθό-
 λου· τὸ μὲν γὰρ ἐφ' ἑαυτῶν· τὸ δὲ, ὅτι τῷ παρὰ
 χρονοῦσιν ὅτι, ὅτι παρὰ πρῶτον ἀκριβοῦσιν
 παρὰ πρῶτον, καὶ ὅτι εἰδὲ ἀκριβοῦσιν, ἢ ὅτι
 ἐχοντα τὸ πρῶτον· ἀλλ' εἰ τὸ δὲ τοῖς δὲ, ἢ ἐν
 ἔχειν, ἢ ἐν ἐργασίᾳ κατὰ γὰρ δὴ τοῖς διόσφ'
 τῶν ἔσονται ἀμφοτέρως ὅσον ὡς δοκεῖν, οὕτω
 μὲν εἶδ' μὴ δὲ ἀποπν, δηλοῦσιν ὅτι παρὰ πρῶτον· ἔτι,
 τὸ ἔχον τῶν ὀπίσθευον, δηλοῦσιν ἔσονται τῶν
 ἐχοντων ὑποφέρει τοῖς ἀκριβοῦσιν· ἐν τῶν
 γὰρ, ἔχον μὲν, μὴ χρονοῦσιν δὲ, διαφέρει οὐκ
 ὀπίσθευον τῶν ἔχον· ὡς καὶ ἔχον πρῶτον, καὶ μὴ
 ἔχον· εἶδ', τὸν κατὰ πρῶτον, καὶ μὴ ὀπίσθευον,
 καὶ οὐκ ὀπίσθευον. ἀλλὰ μὲν οὕτω διατίθενται
 εἰ γὰρ ἐν τοῖς πρῶτον ὄντες· διμοῖ γὰρ, καὶ
 ὀπίσθευον ἀκριβοῦσιν, καὶ ἔτι οὖν τοῖς οὐ-
 πν, ὀπίσθευον καὶ τὸ σῶμα μετὰ τῶν· ἐ-
 νίοις δὲ καὶ μέγιστος ποιῶσιν. δηλοῦσιν οὖν ὅτι
 ἑμῶς ἔχον λεπτῶν τῶν ἀκριβοῦσιν τοῖς οἷς.
 τὸ δὲ λέγειν τῶν λόγων τῶν ὄσφ' τῆς ὀπί-
 σθευον, οὐδὲν σημεῖον· καὶ γὰρ εἰ ἐν τοῖς πρῶτον
 τοῖς οἷς ὄντες, ὄσφ' δὲ εἰς καὶ ἔτι λέγουσιν ἑμ-
 πνοῦσιν καὶ οὐκ ὀπίσθευον, σμῆν-
 εῖσιν μὲν τῶν λόγων· ἔσονται δὲ οὐκ ὀπίσθευον
 σμῆν· οὐκ ὀπίσθευον τῶν ὄσφ' τῆς ὀπί-
 σθευον, οὕτως ὑπολήψαντες λέγειν
 τῶν ὑποκρινομένων, οὕτως ὑπολήψαντες λέγειν
 καὶ τῶν ἀκριβοῦσιν· ἔτι, καὶ ὡς φη-
 σιμῶς ἀφ' τῆς ὀπίσθευον τῶν ἀκριβοῦσιν·

Nam vera opinio, & non scientia fit,
 ex qua incontinenter agunt homi-
 nes, nihil ad rationem id refert: cum non-
 nulli ex iis qui opinantur, non ambigant,
 sed certò se scire existiment. Si igitur opi-
 nantes propterea quia leuiter credunt,
 magis quàm scientes præter existimatio-
 nem suam agent: scientia ab opinione ni-
 hil differet. nonnulli enim sunt, qui nihi-
 lo minorem iis quæ opinantur, quàm alij
 iis quæ sciunt, fidem adhibeat. id Heracli-
 tus ostendit. Sed quoniam duobus modis
 scire dicimus: tam enim dicitur scire, quæ
 habet scientiam & ea non vitur, quàm
 qui vitur: differentia erit, si quis agat ea
 quæ non debet, dum habet quidem scien-
 tiam, sed non contèplatur, & dum habet,
 & contèplatur: hoc enim videtur absur-
 dum: sed non, dum non contèplatur.
Praterea cum duo propositionum modù
 sint, nihil vetat, quo minus qui vtrasque
 habet, præter scientiam agat, dum vniuer-
 sali vitur, & non particulari: particularia
 enim ea sunt, quæ in actionem veniunt.
 Diuersum autem est vniuersale: alterum
 enim in ipso, alterum in re est: vt omni
 homini sicca conferre: & ipsum esse ho-
 minem: vel siccum esse quod huiusmodi
 est: an verò hoc huiusmodi fit, aut nõ ha-
 bet, aut non operatur. Ex his igitur modis
 incredibile est quæta differentia futura sit:
 vt si ita cognosceret quispiã, nihil absurdù
 sin aliter, mirandù videatur. Ad hæc habe-
 re scientiam alio modo contingit hominib;
 bus, quàm dictum sit. nã dum habet quis,
 & ea non vitur, diuersum esse habitum
 videmus: vt & habere quodammodo &
 non habere videatur: cuiusmodi est qui
 dormit, qui furit, qui vino oppressus est.
 Ita autem affecti sunt etiam illi qui in per-
 turbationibus sunt constituti. ira enim &
 venereotum cupiditates, nonnullaque hu-
 iusmodi corpus etiã manifestè immutãs,
 quodãmq; in furores inducunt: vt pateat si-
 mili modos affectos incotinètes dici opor-
 tere. Quod autè verba ex sciètia dicant, id
 argumentù nullù est. qui enim sunt in his
 affectibus constituti: demonstraciones, & car-
 mina Empedoclis dicunt: qui item primũ
 didicerunt, connectunt quidè verba, non-
 dum tamen sciunt. cognatum enim, ac
 coalitù esse oportet: ad quod tempore opus
 est. Quocirca eos, qui incotinèter agunt,
 ita dicere existimãdum est, vt illi faciunt,
 qui histronis munere funguntur. Ad-
 de quòd ita quoque naturali quadam ra-
 tione inspiscere causam quispiam possset.